

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Β΄ Λυκείου διδάσκεται τρεις (3) περιόδους την εβδομάδα. Ο Προγραμματισμός του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας αναδιαμορφώθηκε, βάσει της συμβατότητας των Δεικτών Επιτυχίας – Δεικτών Επάρκειας και των Δεικτών δια βίου μάθησης με τον διδακτικό χρόνο ανά τετράμηνο. Οι περίοδοι διδασκαλίας που προτείνονται είναι ενδεικτικές. Επομένως, ο/η φιλόλογος μπορεί να επανεντάξει στη διδασκαλία του/της τους Δείκτες, τους οποίους δεν έχουν κατακτήσει οι μαθητές/-τριες του/της, διαφοροποιώντας τη διδασκαλία. Ειδικότερα, για την Β΄ Λυκείου, μπορεί να εστιάσει στη διδασκαλία της δομής και των τρόπων οργάνωσης της παραγράφου (αιτιολόγηση, αναλογία, σύγκριση-αντίθεση, παραδείγματα, ορισμός), της περιλήψης, της Επιχειρηματολογίας (τρόποι και μέσα πειθούς), καθώς και διάφορων άλλων γλωσσικών φαινομένων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας διδάσκεται με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής - Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Διδάσκεται στοχευμένα, είναι επικοινωνιακά πλαισιωμένο με τρόπο δημιουργικό και ελκυστικό. Σκοπός είναι η κατάκτηση των δεξιοτήτων της Κατανόησης και της Παραγωγής του Προφορικού και του Γραπτού Λόγου. Κατά την επεξεργασία/μετατροπή/δημιουργία κειμένων ακολουθείται η μεθοδολογική αρχή της συνεξέτασης/διασύνδεσης μορφής - περιεχομένου. Εξετάζεται ο λειτουργικός ρόλος των γλωσσικών επιλογών του/της συγγραφέως και εφαρμόζεται σε κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών/-τριών.

Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιούνται μαθητοκεντρικές μορφές διδασκαλίας· για παράδειγμα, η διερευνητική μορφή διδασκαλίας, κατά την οποία επιδιώκεται η ενεργοποίηση του/της μαθητή/-τριας για κατάκτηση της γνώσης, ο διάλογος, καθώς και η δραματοποίηση. Κατά τη διδασκαλία μπορεί να επιλεγούν συνεργατικές ή ομαδοσυνεργατικές μορφές διδασκαλίας. Παρόλα αυτά, εννοείται ότι υπάρχει ευελιξία στην επιλογή ή και στον συνδυασμό μορφών διδασκαλίας που θα πρέπει να συνάδουν με τους εκάστοτε μαθησιακούς Δείκτες Επιτυχίας.

Ο ρόλος του/της φιλόλογου στο γλωσσικό μάθημα είναι πολύ σημαντικός. Καταρχήν δρα ως γλωσσικό πρότυπο. Γνωρίζει τον τρόπο με τον οποίο ο/η κάθε μαθητής/-τρια του/της μαθαίνει (μαθησιακό προφίλ), την ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντά του/της και σχεδιάζει κατάλληλα τη διδασκαλία του/της. Παράλληλα, λειτουργεί καθοδηγητικά, συμβουλευτικά και ενισχύει τους/τις μαθητές/-τριες του/της με στόχο να ερευνούν, να δημιουργούν και να μαθαίνουν αυτόνομα.

Στον πιο κάτω πίνακα Ενδεικτικού Προγραμματισμού τετραμήνων παρουσιάζεται μια αντιστοίχιση Θεματικών Ενοτήτων – Κειμενικών Τύπων, σύμφωνα με τους Δείκτες Επιτυχίας – Δείκτες Επάρκειας Β' Λυκείου, καθώς και με τα Πλαίσια Μάθησης. Στην Β' Λυκείου η γλωσσική διδασκαλία εστιάζει στους Κειμενικούς Τύπους της Επιχειρηματολογίας και της Αφήγησης. Δίνεται λοιπόν, περισσότερη έμφαση στην Επιχειρηματολογία, αφού οι μαθητές/-τριες θα κληθούν να παράγουν γραπτό επικοινωνιακό λόγο, αλλά και στην Αφήγηση, η οποία μπορεί να ενσωματωθεί και ως μέσο πειθούς σε επιχειρηματολογικά κείμενα. Όσον αφορά στα κείμενα Οδηγιών, αυτά (π.χ. πρόσκληση) θα ενταχθούν στη διδασκαλία σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες. Ο/Η φιλόλογος αντλεί υλικό (κείμενα για σκοπούς επικαιροποίησης, λεξιλογικές ασκήσεις που συνάδουν με τη θεματολογία κ.ά.) από τα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και από άλλες πηγές. Τα κείμενα αυτά χαρακτηρίζονται από γλωσσική ποιότητα και αρτιότητα και ανταποκρίνονται στη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα και την ηλικία των μαθητών/-τριών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο/Η φιλόλογος εφαρμόζει την αρχική - διαγνωστική αξιολόγηση, έτσι ώστε να εντοπίσει τυχόν ελλείψεις, αδυναμίες των μαθητών του/της για να διαφοροποιήσει στη συνέχεια τη διδασκαλία του/της (Διαμορφωτική αξιολόγηση) και να αξιολογήσει τους/τις μαθητές/-τριες του/της (Τελική Αξιολόγηση). Ο/Η διδάσκων/-ουσα προσφέρει τη δυνατότητα παραγωγής προφορικών και γραπτών κειμένων που ανήκουν σε ποικίλους/α Κειμενικούς/ά Τύπους/Είδη και που απευθύνονται σε έναν πραγματικό αποδέκτη (αυθεντική αξιολόγηση). Οι μαθητές/-τριες αυτοαξιολογούν το κείμενό τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και χρησιμοποιούν τεχνικές, όπως την *Τεχνική της Συλλογικής Επαναδιατύπωσης*, έτσι ώστε το τελικό κείμενό τους να γίνει κατάλληλο και πιο αποτελεσματικό. Η τελική αξιολόγηση των μαθητών/τριών απορρέει από τη γραπτή και την προφορική/συντρέχουσα αξιολόγησή τους. Ως προς τη γραπτή αξιολόγηση, αυτή περιλαμβάνει το γραπτό Διαγώνισμα από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα, καθώς και την **Ενιαία Τελική Προαγωγική Γραπτή Εξέταση**. Τα δοκίμια γραπτής αξιολόγησης έχουν δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνάδουν με τους Δείκτες Επιτυχίας – Δείκτες Επάρκειας και τους Δείκτες δια βίου μάθησης. Οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται στους άξονες του περιεχομένου και της μορφής, τόσο στην κατανόηση όσο και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται και με εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης όπως π.χ εργασίες τύπου project, διαθεματικές εργασίες κ.ά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1:

Οι πιο κάτω θεματικές ενότητες θα διδαχθούν με βάση την επικοινωνιακή – κειμενοκεντρική προσέγγιση μέσα από άγνωστα/αδίδακτα κείμενα τόσο στους άξονες του περιεχομένου και της μορφής, όσο και στην παραγωγή και μετασχηματισμό προφορικού/ γραπτού Λόγου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2:

Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς θα διδαχθούν και θα εξεταστούν τα πιο κάτω κειμενικά είδη: Άρθρο, Ομιλία, Επιστολή. Το κειμενικό είδος του δοκιμίου θα διδαχθεί αλλά δεν θα εξεταστεί.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3:

Στη γ' στήλη παρατίθενται ορισμένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς, ώστε να επιτευχθούν επιτυχώς τόσο οι Δείκτες Επιτυχίας-Επάρκειας όσο και οι Δείκτες της δια βίου μάθησης. Παράλληλα, προτείνονται συγκεκριμένες δραστηριότητες που δύνανται να εφαρμοστούν για την κατάκτηση των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, στη γ' στήλη γίνεται παραπομπή σε συγκεκριμένα κείμενα. Ο/Η εκπαιδευτικός έχει τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξει τόσο τον αριθμό, όσο και το είδος των αδίδακτων κειμένων που θα διδάξει στην τάξη του σύμφωνα με τους ΔΕ-ΔΕ. Έχει επίσης, τη δυνατότητα να διδάξει ένα κείμενο από τα πιο κάτω προτεινόμενα σχολικά εγχειρίδια, από τον ιστότοπο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: <http://ellim.schools.ac.cy/index.php/el/> ή κείμενο δικής του επιλογής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4:

Διευκρινίζεται ότι οι πιο κάτω θεματικές ενότητες αφού διδαχθούν άπαξ όπου δύναται θα πρέπει να διδάσκονται και συνδυαστικά. Το ίδιο ισχύει και για τα διάφορα γλωσσικά φαινόμενα, δηλαδή, αφού διδαχθούν άπαξ (επαγωγικά μέσα από κείμενα), θα γίνεται αναφορά (σπειροειδής μάθηση) και σε άλλα κείμενα άλλων θεματικών ενότητων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5:

Οι διδάσκοντες/-ουσες καλούνται να διδάξουν υποχρεωτικά τις εξής τέσσερις (4) θεματικές ενότητες, με την ακόλουθη σειρά:

Α' τετράμηνο: α) Επικοινωνία - Πληροφόρηση - Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
β) Οικολογία

Β' τετράμηνο: α) Κοινωνικός Αποκλεισμός - Ρατσισμός (Διακρίσεις - Προκαταλήψεις)
β) Εργασία – Επάγγελμα - Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Ανεργία

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. Έκφραση Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Β' τεύχος, αναθεωρημένη έκδοση, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 =ΕΕ Α'
2. Έκφραση Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, Θεματικοί Κύκλοι, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 =ΘΚ
3. Γλωσσικές ασκήσεις, Γενικό Λύκειο, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 =ΓΑ
4. Πολιτική Αγωγή Β' Λυκείου, ΥΑΠ =ΠΑ

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ – ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ	
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
<ul style="list-style-type: none"> • Κείμενα προφορικά/γραπτά, γλωσσικά/μη γλωσσικά, μονοτροπικά/ πολυτροπικά, ασυνεχή (π.χ. χάρτες) σε ποικίλα κειμενικά είδη (βασικά χαρακτηριστικά – λειτουργίες) • Κειμενικά είδη: Άρθρο, Ομιλία, Επιστολή, Δοκίμιο • Δομημένη συζήτηση – Συζήτηση με τη μορφή αντιπαράθεσης επιχειρημάτων - «Αγώνες Λόγου» (Προαιρετικά) • Δημοσιογραφική είδηση (απλή αναφορά στα είδη δημοσιογραφίας, οργάνωση και παρουσίαση της Είδησης, το γεγονός και το σχόλιο στην είδηση)	<p>Συστηματική διδασκαλία:</p> <p>(Α) Για παραγωγή γραπτού Επικοινωνιακού Λόγου - Άρθρο, Ομιλία, Επιστολή</p> <p>(Β) Για παραγωγή Λόγου - Σημειώσεις – Περίληψη προφορικού και γραπτού κειμένου - Μετασηματισμός - Είδηση, Βιογραφικό σημείωμα, Αυτοπαρουσίαση, Συνέντευξη για πρόσληψη, Συστατική Επιστολή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου σε συνδυασμό με Θεματικές Ενότητες: - Άρθρο, Ομιλία, Επιστολή • Διαθεματικές εργασίες, μικρές εργασίες, εργασίες τύπου project κ.ά.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Κειμενικός Τύπος: Επιχειρηματολογία

Θεματική Ενότητα: **Επικοινωνία - Πληροφόρηση - Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΟΡΦΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΟΓΟΥ		ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ / ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ		
<ul style="list-style-type: none"> • Θέμα – Θεματολογία Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου) • Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου • Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας • Χαρακτηριστικά κειμενικού/-ών τύπου/ων (έμφαση στην Επιχειρηματολογία) Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα • Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Ύφος, σκοπός • Σημεία στίξης (λειτουργία) • Κριτική τοποθέτηση (συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων)	<ul style="list-style-type: none"> • Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου: Άρθρο • Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους • Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα) • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Οργανωτικά πρότυπα Επιχειρηματολογίας (δομή επιχειρηματολογικού κειμένου) • Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου: - Περίληψη, δημοσιογραφική είδηση, ελεύθερη συζήτηση κ.ά. -Σχόλιο – είδηση -Γνώμη και Οπτική γωνία στην περιγραφή-αφήγηση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης <i>Ενδεικτικά:</i> - Σύγκριση και αντιπαραβολή επιμέρους θεμάτων όπως παρουσιάζονται σε διαφορετικά κείμενα - Αναγνώριση ύπαρξης ποικίλων οπτικών γωνιών ➤ καλλιέργεια κριτικής σκέψης/χρήση τεχνικών κριτικής αξιολόγησης (:αξιοποίηση μοντέλων διδασκαλίας και τεχνικών μέσω των οποίων καλλιεργείται η κριτική σκέψη: π.χ. επαγωγική διδασκαλία, μαιευτική μέθοδος, ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επικαιροποίηση). <i>Ενδεικτικά:</i> -Δραστηριότητες που προωθούν την κατανόηση του λειτουργικού ρόλου των γλωσσικών επιλογών του/της συγγραφέως, της αλληλεξάρτησης μορφής – περιεχομένου. -Επιλογή δραστηριοτήτων που έχουν στόχο να αναδείξουν πώς η μορφή εξυπηρετεί το περιεχόμενο ανάλογα με τον σκοπό του/της	18

<ul style="list-style-type: none"> • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (αιτιολόγηση, σύγκριση-αντίθεση, αναλογία, παραδείγματα και ορισμός) <p>ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα Επιχειρηματολογίας (π.χ. ρητορικά ερωτήματα, παρατακτική – υποτακτική σύνδεση προτάσεων, ενεργητική – παθητική σύνταξη) • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας) • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα	<p>-Παράγραφος -Ανάπτυξη παραγράφου</p>	<p><i>συγγραφέως όπως: να προσθέσουν ρητορικά ερωτήματα σε ένα κείμενο ή να μετατρέψουν το ειρωνικό ύφος σε στοχαστικό.</i></p> <p>➤ καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση)</p> <p><i>Ενδεικτικά:</i></p> <p><i>-Μπορούν να συμμετέχουν σε αγώνες αντιλογίας και αυθόρμητου λόγου που αφορούν «μεγάλα ερωτήματα», τα οποία τίθενται άμεσα ή έμμεσα από τα κείμενα, όπως π.χ. «Κώδικας δεοντολογίας ή τηλεθέαση;» (αγώνας αντιλογίας) / Αυθόρμητος λόγος με θέμα «Από τον Homo Sapiens στον Homo Selfie»</i></p> <p>➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης</p> <p>➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος</p> <p><i>Ενδεικτικά:</i></p> <p><i>- Στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, μπορούν να προταθούν μικρές εργασίες τύπου project. Να αναζητηθούν παραδείγματα περιπτώσεων όπου τα ΜΜΕ λειτούργησαν αρνητικά (Fake news, προβολή αρνητικών προτύπων κ.ά.). Προτείνεται να συγκεντρώσουν τις αντίστοιχες πληροφορίες και να παρουσιάσουν οργανωμένα προς συζήτηση στην ολομέλεια τα δεδομένα της έρευνάς τους.</i></p>	
---	---	--	--

		➤ συνεργατικές και βιωματικές μορφές μάθησης: μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, ομαδοσυνεργατική μάθηση, πρακτική της «ενσυναίσθησης», τάξη-«εργαστήριο», εκπαιδευτική διαδικασία ως εμπειρία «έρευνας / γνώσης» διαρκώς ανατροφοδοτούμενη ➤ εφαρμογή αυθεντικής μάθησης και αξιολόγησης <i>Ενδεικτικά:</i> - Εφαρμογή δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αυθεντικής μάθησης (μεταφορά της γνώσης σε πραγματικά περιβάλλοντα και προβλήματα) και αξιολόγησης. - Δυνατότητα πραγματοποίησης έρευνας: αφού ετοιμάσουν ένα ερωτηματολόγιο για την παρουσία των ΜΜΕ στη ζωή των νέων (ποιο μέσο χρησιμοποιούν περισσότερο, πόση ώρα αφιερώνουν, για ποιο σκοπό κ.λπ) να παρουσιάσουν τα συμπεράσματά τους σε ένα πολυτροπικό κείμενο αξιοποιώντας το κατάλληλο λογισμικό. ➤ ανάπτυξη μεταγνωστικής ικανότητας/αυτόνομη μάθηση ➤ μετασχηματισμός γνώσεων και εφαρμογή δεξιοτήτων σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής <i>Ενδεικτικά:</i> - Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να αναλαμβάνουν την	

κύρια ευθύνη για τη μάθησή τους, να θέτουν στόχους, να δημιουργούν ένα πλάνο μάθησης και να αναπτύσσουν τεχνικές για να διατηρούν τα κίνητρά τους για μάθηση.

➤ αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης
Ενδεικτικά:

Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης, προτείνεται οι μαθητές/-τριες να προσεγγίσουν κριτικά το ζήτημα των reality παιχνιδιών και του εθισμού σε αυτά. «Η κουλτούρα της κλειδαρότρυπας».

➤ εφαρμογή βιωματικής μάθησης: ανιχνεύει στα κείμενα τη βιωμένη εμπειρία άλλων εποχών και αναζητεί σημεία αναφορά για τη δική του/της μαθητή/-τριας ζωής

Ενδεικτικά:

- Επιλογή προφορικών, γραπτών και ψηφιακών δραστηριοτήτων που επιτρέπουν τη βιωματική συνάντηση με το κείμενο.

- Έκφραση προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων των μαθητών/-τριών αναφορικά με την ενασχόλησή τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και συζήτηση στην ολομέλεια – εξαγωγή συμπερασμάτων.

➤ εφαρμογή της διακειμενικής προσέγγισης

Ενδεικτικά:

Στο πλαίσιο της διακειμενικότητας να επιλέξουν και να μελετήσουν κείμενα που ανήκουν στον ίδιο θεματικό κύκλο αλλά προσεγγίζουν διαφορετικά

κάποιους θεματικούς άξονες. Δύναται να αναδειχθούν ζητήματα όπως η οπτική τους/της συγγραφέως, οι διαφορετικοί τρόποι θέασης των πραγμάτων, οι συγγένειες και οι μεταλλαγές ως προς την ανάδειξη του ίδιου θέματος, ο σκοπός κ.λπ.)

- εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης
- αξιοποίηση με υπευθυνότητα των ψηφιακών τεχνολογιών

Ενδεικτικά:

-Επιλογή κατάλληλου εποπτικού υλικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο πρόκλησης ενδιαφέροντος, πηγή πληροφόρησης των μαθητών ή/και ως εργαλείο πραγματοποίησης εργασιών

-Δυνατότητα αναζήτησης, μέσα από αξιόπιστες ιστοσελίδες, υλικού σχετικού με θεματικούς άξονες Συγκέντρωση των αντίστοιχων πληροφοριών και οργανωμένη παρουσίαση στην ολομέλεια των δεδομένων της έρευνάς τους σε συνάρτηση με τον θεματικό κύκλο/θεματικό άξονα

π.χ. παρακολούθηση της ακόλουθης συνέντευξης για την κυπριακή δημοσιογραφία και τα ΜΜΕ και εξαγωγή συμπερασμάτων

<https://www.youtube.com/watch?v=D1j6GjJvLS0>

-Χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών που σχετίζονται με τη δημιουργική γραφή

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Στο πλαίσιο των διακαλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μπορούν να προβούν σε νέες δημιουργίες, που συνδυάζουν άλλα είδη τέχνης με αφορμή το κείμενο που διάβασαν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ και την αξιοποίηση των υπαρχόντων ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων. ➤ Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε επαφή με τη διαδικασία της γραφής και γενικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ αρχή της «παιδαγωγικής διαφοροποίησης»: διδασκαλία προσανατολισμένη στο επίπεδο ετοιμότητας κάθε παιδιού για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας • Η είδηση και το σχόλιο (ΕΕ σσ. 14-22) (απλή αναφορά) • Επιλογή ασκήσεων (ΕΕ σσ. 23-25) • Η οργάνωση και η παρουσίαση της είδησης (ΕΕ σσ. 36-55) (Επιλογή) • Λεξιλόγιο (ΕΕ σσ. 23-25) • Θέματα για συζήτηση και έκφραση -έκθεση (ΕΕ σσ. 56-62) • Θ.Π. Λιανός, «Το δελτίο ειδήσεων» (ΘΚ σσ. 171-172) • Κ. Πλησής, «Αμαρτήματα των ΜΜΕ» (ΓΑ σσ. 179-181) • Σημειώσεις – περίληψη, για άντληση υλικού (ΕΕ σσ. 239-276)	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Χ. Γιανναράς «Η χωματερή των πληροφοριών», (ΓΑ σσ. 199-200) • Μόνο για άντληση υλικού Επικοινωνία – Πληροφόρηση Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, Το άτομο και το περιβάλλον του, (ΠΑ κεφ. 4, σσ. 332-349)	
Κειμενικοί Τύποι: Αφήγηση (Περιγραφή στην Αφήγηση) / Επιχειρηματολογία Θεματική Ενότητα: Οικολογία			
<ul style="list-style-type: none"> • Θέμα – Θεματολογία - Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου) • Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου • Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας • Χαρακτηριστικά κειμενικού τύπου/ων (έμφαση στην Αφήγηση) Απλή αναφορά στα πιο κάτω: -Αφηγηματικό περιεχόμενο - αφηγηματική πράξη, αφηγηματικά είδη – ύφος και σκοπός τους, είδη αφηγητή, οπτική γωνία αφήγησης, διάκριση περιγραφής – αφήγησης -Περιγραφή στην Αφήγηση Οργανωτικά πρότυπα Περιγραφής (χωρική - λογική - χρονική ακολουθία)	<ul style="list-style-type: none"> • Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου: Ομιλία • Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους • Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα) • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Οργανωτικά πρότυπα Αφήγησης (δομή αφηγηματικού κειμένου κειμένου) και Περιγραφή στην Αφήγηση • Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου: - Περίληψη -Παράγραφος -Ανάπτυξη παραγράφου	<ul style="list-style-type: none"> ➤ καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης <i>Ενδεικτικά: ό.π</i> ➤ καλλιέργεια κριτικής σκέψης/χρήση τεχνικών κριτικής αξιολόγησης (:αξιοποίηση μοντέλων διδασκαλίας και τεχνικών μέσω των οποίων καλλιεργείται η κριτική σκέψη: π.χ. επαγωγική διδασκαλία, μαιευτική μέθοδος, ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επικαιροποίηση) <i>Ενδεικτικά: ό.π</i> ➤ καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση) <i>Ενδεικτικά:</i> <i>-Μπορούν να συμμετέχουν σε αγώνες αντιλογίας και αυθόρμητου λόγου που αφορούν «μεγάλα ερωτήματα», τα οποία τίθενται άμεσα ή έμμεσα από τα κείμενα, όπως π.χ. «Περιβαλλοντική ηθική ή Τεχνολογική ανάπτυξη;», «Ανθρωποκεντρισμός ή Οικοκεντρισμός;» » (αγώνας αντιλογίας) /</i>	18

<ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα • Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Σκοπός – Ύφος • Σημεία στίξης (λειτουργία) • Κριτική τοποθέτηση (Συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων) • Πολυτροπικότητα – λειτουργία (το πληροφοριακό/ συναισθηματικό φορτίο εικόνων, γραφημάτων κ.ά.) • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου • Συνοχή - συνεκτικότητα <p>ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα Αφήγησης • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Προφορικού Λόγου • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους		<p><i>Αυθόρμητος λόγος με θέμα «Τελικά ο σκοπός αγιάζει τα μέσα»;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης ➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος <p><i>Ενδεικτικά:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, μπορούν να προταθούν μικρές εργασίες τύπου <i>project</i>. - Να αναζητήσουν παραδείγματα της οικολογικής καταστροφής ανά το παγκόσμιο. Προτείνεται να συγκεντρώσουν τις αντίστοιχες πληροφορίες και να παρουσιάσουν οργανωμένα προς συζήτηση στην ολομέλεια τα δεδομένα της έρευνάς τους. - Διακαλλιτεχνικό <i>project</i>: να αναζητήσουν πίνακες ζωγραφικής ή άλλα έργα τέχνης που αποτυπώνουν την οικολογική καταστροφή. <ul style="list-style-type: none"> ➤ συνεργατικές και βιωματικές μορφές μάθησης: μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, ομαδοσυνεργατική μάθηση, πρακτική της «ενσυναίσθησης», τάξη-«εργαστήριο», εκπαιδευτική διαδικασία ως εμπειρία «έρευνας / γνώσης» διαρκώς ανατροφοδοτούμενη ➤ εφαρμογή αυθεντικής μάθησης και αξιολόγησης	
---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας) • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα		<p><i>Ενδεικτικά:</i> <i>-Να ετοιμάσουν ένα ρεπορτάζ για κάποιο περιβαλλοντικό πρόβλημα που υπάρχει στην περιοχή τους.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ανάπτυξη μεταγνωστικής ικανότητας/αυτόνομη μάθηση ➤ μετασχηματισμός γνώσεων και εφαρμογή δεξιοτήτων σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής <p>Ενδεικτικά: ό.π</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης <p><i>Ενδεικτικά:</i> <i>Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης, να προσεγγίσουν κριτικά και να συζητήσουν για τον ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης στην προστασία του περιβάλλοντος.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή βιωματικής μάθησης: ανιχνεύει στα κείμενα τη βιωμένη εμπειρία άλλων εποχών και αναζητεί σημεία αναφορά για τη δική του/της μαθητή/-τριας ζωής <p><i>Ενδεικτικά:</i> <i>- Επιλογή προφορικών, γραπτών και ψηφιακών δραστηριοτήτων που επιτρέπουν τη βιωματική συνάντηση με το κείμενο.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή της διακειμενικής προσέγγισης <p>Ενδεικτικά: ό.π.</p>	
--	--	---	--

- εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης
Ενδεικτικά:
  - Στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, σε συνάρτηση με το μάθημα της Φυσικής και του Σχεδιασμού και Τεχνολογίας να μελετήσουν σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να καταγράψουν τα συμπεράσματά τους.
  - Στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, σε συνάρτηση με το μάθημα της Λογοτεχνίας να αναζητήσουν λογοτεχνικά κείμενα στα οποία αναδεικνύεται ο στενός δεσμός της φύσης με τον άνθρωπο (π.χ Ο Πορτοκαλόκηπος, Θ. Πιερίδη) ή στα οποία παρουσιάζεται η καταστροφική δράση του ανθρώπου πάνω στη φύση (π.χ. «Εμπρηστές», Ν. Σιώτης).

- Αξιοποίηση με υπευθυνότητα των ψηφιακών τεχνολογιών.
Ενδεικτικά:
  - Να ετοιμάσουν ένα περιβαλλοντικό podcast με καλεσμένο έναν περιβαλλοντιστή.

- Στο πλαίσιο των διακαλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μπορούν να προβούν σε νέες δημιουργίες, που συνδυάζουν άλλα είδη τέχνης με αφορμή το κείμενο που διάβασαν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ και την αξιοποίηση των υπαρχόντων ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων.

- Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε

		<p>επαφή με τη διαδικασία της γραφής και γενικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας</p> <p>➤ αρχή της «παιδαγωγικής διαφοροποίησης»: διδασκαλία προσανατολισμένη στο επίπεδο ετοιμότητας κάθε παιδιού για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Άνθρωπος και περιβάλλον», Μέρος Δ΄ Το άτομο και το περιβάλλον (ΠΑ, σσ. 262-292	
A) Γραπτή και προφορική/συντρέχουσα αξιολόγηση			5
B) (Αυτο /Ετερο) αξιολόγηση – Επανάληψη /Εμπέδωση, ενδεικτικά: i) Δομή/οργάνωση παραγράφου, ii) Επιχειρηματολογία (τρόποι και μέσα πειθούς) Καθορισμένα κριτήρια: Συνάφεια Κειμενικού Είδους, σκοπού, επικοινωνιακής περίπτωσης, επάρκεια περιεχομένου, οργάνωση/ δομή λόγου, γλωσσικές/γραμματικές/λεξιλογικές επιλογές, έκφραση, σύνταξη, στίξη, ορθογραφία, εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία			4
Σύνολο δ.π. Α΄ τετραμήνου			45

Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Κειμενικός Τύπος: Επιχειρηματολογία

Θεματική Ενότητα: **Κοινωνικός Αποκλεισμός - Ρατσισμός (Διακρίσεις - Προκαταλήψεις)**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΟΡΦΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΟΓΟΥ		ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ / ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ		
<ul style="list-style-type: none"> • Θέμα – Θεματολογία Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου) • Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου • Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας • Χαρακτηριστικά κειμενικού/-ών τύπου/ων (έμφαση στην Επιχειρηματολογία) Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα • Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Ύφος, σκοπός • Σημεία στίξης (λειτουργία)	<ul style="list-style-type: none"> • Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου: Επιστολή • Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους • Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα) • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Οργανωτικά πρότυπα Επιχειρηματολογίας (δομή επιχειρηματολογικού κειμένου) • Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου: - Περίληψη, -Παράγραφος -Ανάπτυξη παραγράφου	<ul style="list-style-type: none"> ➤ καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης <i>Ενδεικτικά: ό.π</i> ➤ καλλιέργεια κριτικής σκέψης/χρήση τεχνικών κριτικής αξιολόγησης (:αξιοποίηση μοντέλων διδασκαλίας και τεχνικών μέσω των οποίων καλλιεργείται η κριτική σκέψη: π.χ. επαγωγική διδασκαλία, μαιευτική μέθοδος, ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επικαιροποίηση) <i>Ενδεικτικά: ό.π</i> ➤ καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση) <i>Ενδεικτικά: -Μπορούν να συμμετέχουν σε αγώνες αντιλογίας και αυθόρμητου λόγου που αφορούν «μεγάλα ερωτήματα», τα οποία τίθενται άμεσα ή έμμεσα από τα κείμενα, όπως π.χ. «Γεννιέσαι ή γίνεσαι ρατσιστής;» (αγώνας αντιλογίας) / Αυθόρμητος</i>	16

<ul style="list-style-type: none"> • Κριτική τοποθέτηση (συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων) • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (αιτιολόγηση, σύγκριση-αντίθεση, αναλογία, παραδείγματα, διαίρεση και ορισμός) <p>ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα Επιχειρηματολογίας (π.χ. ρητορικά ερωτήματα, παρατακτική – υποτακτική σύνδεση προτάσεων, ενεργητική – παθητική σύνταξη) • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας) • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα		<p><i>λόγος με θέμα «Ρατσισμός: η σύγχρονη Λερναία Ύδρα»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης ➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος <p><i>Ενδεικτικά:</i> - Στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, μπορούν να προταθούν μικρές εργασίες τύπου project. Να αναζητήσουν προσωπικότητες που αφιέρωσαν όλη τους τη ζωή στον αγώνα κατά του ρατσισμού (π.χ Νέλσον Μαντέλα, Μάρτιν Λούθερ Κινγκ). Προτείνεται να συγκεντρώσουν τις αντίστοιχες πληροφορίες και να παρουσιάσουν οργανωμένα προς συζήτηση στην ολομέλεια τα δεδομένα της έρευνάς τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ συνεργατικές και βιωματικές μορφές μάθησης: μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, ομαδοσυνεργατική μάθηση, πρακτική της «ενσυναίσθησης», τάξη-«εργαστήριο», εκπαιδευτική διαδικασία ως εμπειρία «έρευνας / γνώσης» διαρκώς ανατροφοδοτούμενη ➤ εφαρμογή αυθεντικής μάθησης και αξιολόγησης <p><i>Ενδεικτικά:</i> -Αφού ετοιμάσουν ένα ερωτηματολόγιο να διεξάγουν έρευνα στη μαθητική κοινότητα σχετικά με την εκδήλωση ρατσιστικών συμπεριφορών στον</p>	
---	--	---	--

σχολικό χώρο. Συζήτηση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια.

- ανάπτυξη μεταγνωστικής ικανότητας/αυτόνομη μάθηση
- μετασχηματισμός γνώσεων και εφαρμογή δεξιοτήτων σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής

- αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης

Ενδεικτικά:

- Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης, να διαβάσουν την ανάρτηση του Μίλαν Τραϊκόβιτς στα μέσα κοινωνική δικτύωσης σχετικά με την επιλογή του να κρατήσει τη σημαία της Κύπρου στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Συζήτηση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

- Δυνατότητα παρακολούθησης της συνέντευξης του Εμμανουήλ (Μανόλο) Καραλή για τον ρατσισμό <https://www.youtube.com/watch?v=5uHfTWAbSiU>

- εφαρμογή βιωματικής μάθησης: ανιχνεύει στα κείμενα τη βιωμένη εμπειρία άλλων εποχών και αναζητεί σημεία αναφορά για τη δική του/της μαθητή/-τριας ζωής

Ενδεικτικά:

- Έκφραση προσωπικών εμπειριών και βιωμάτων των μαθητών/-τριών αναφορικά με περιστατικά ρατσισμού στα οποία υπήρξαν μάρτυρες/θύματα/θύτες και συζήτηση στην ολομέλεια – εξαγωγή συμπερασμάτων.

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή της διακειμενικής προσέγγισης <i>Ενδεικτικά: ό.π.</i> ➤ εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης <i>Ενδεικτικά:</i> <i>-Στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, σε συνάρτηση με το μάθημα της Λογοτεχνίας να αναζητήσουν λογοτεχνικά κείμενα στα οποία αναδεικνύεται το ζήτημα των διακρίσεων/του ρατσισμού. (Βλ. π.χ «Καπνισμένο Τσουκάλι», Γ. Ρίτσος, «Αλαμπάμα», Κ. Βάρναλης, «Το ποταμάκι με τους γυρίνους», Σ. Δημητρίου)</i> <i>- Να μελετήσουν τη βραβευμένη εικαστική κατασκευή των μαθητών με τίτλο «Immigrants» και να προβούν σε σχολιασμό για την παράμετρο της μετανάστευσης.</i> ➤ Αξιοποίηση με υπευθυνότητα των ψηφιακών τεχνολογιών. <i>Ενδεικτικά:</i> <i>-Να ετοιμάσουν podcast με καλεσμένους μαθητές/-τριες με μεταναστευτική βιογραφία.</i> ➤ Στο πλαίσιο των διακαλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μπορούν να προβούν σε νέες δημιουργίες, που συνδυάζουν άλλα είδη τέχνης με αφορμή το κείμενο που διάβασαν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ και την αξιοποίηση των υπάρχοντων ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων.	
--	--	--	--

		➤ Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε επαφή με τη διαδικασία της γραφής και γενικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ αρχή της «παιδαγωγικής διαφοροποίησης»: διδασκαλία προσαρμοσμένη στο επίπεδο ετοιμότητας κάθε παιδιού για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας ➤ καλλιέργεια σεβασμού της πολιτισμικής ετερότητας/ σύγκριση προοπτικών (οπτικών γωνιών) από διαφορετικούς πολιτισμούς ή διαφορετικές εθνότητες, όπως εντοπίζονται στα λογοτεχνικά κείμενα – ανάδειξη της ισοτιμίας τους • Θέματα για έκφραση – έκθεση (ΕΕ σσ. 119-126) • Λ. Μπουσκάλια «Η πικρή γνωριμία με τον ρατσισμό» (ΘΚ σσ. 232-235) • Α. Φραγκουδάκη «Κοινωνικές ταυτότητες» (ΘΚ σσ. 240-241) • Κ. Καστοριάδης, «Οι ρίζες του μίσους» (ΘΚ σσ. 244-247) Μόνο για άντληση υλικού • ΟΗΕ, Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (ΠΑ κεφ. 3, σ. 73)	

- Διακήρυξη για τις φυλετικές διακρίσεις και προκαταλήψεις, Το άτομο ως πολίτης της χώρας του (ΠΑ κεφ. 6, σσ. 237-238)

Κειμενικός Τύπος: Αφήγηση / Επιχειρηματολογία

Θεματική Ενότητα: **Εργασία – Επάγγελμα - Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Ανεργία**

- Θέμα – Θεματολογία - Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου)
- Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου
- Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας
- Χαρακτηριστικά κειμενικού τύπου/ων (έμφαση στην Αφήγηση)
Απλή αναφορά στα πιο κάτω:
-Αφηγηματικό περιεχόμενο - αφηγηματική πράξη, αφηγηματικά είδη – ύφος και σκοπός τους, είδη αφηγητή, οπτική γωνία αφήγησης, διάκριση περιγραφής – αφήγησης
-Περιγραφή στην Αφήγηση
Οργανωτικά πρότυπα Περιγραφής (χωρική - λογική - χρονική ακολουθία)

- Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου
επανάληψη: επιστολή ή άρθρο ή ομιλία
- Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους
- Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα)
- Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους
- Οργανωτικά πρότυπα Αφήγησης (δομή αφηγηματικού κειμένου)
- Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου:
- Περίληψη
-Παράγραφος
-Ανάπτυξη παραγράφου
- Αυτοπαρουσίαση, βιογραφικό σημείωμα, Συνέντευξη για πρόσληψη

- καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης
Ενδεικτικά: ό.π
- καλλιέργεια κριτικής σκέψης/χρήση τεχνικών κριτικής αξιολόγησης (:αξιοποίηση μοντέλων διδασκαλίας και τεχνικών μέσω των οποίων καλλιεργείται η κριτική σκέψη: π.χ. επαγωγική διδασκαλία, μαιευτική μέθοδος, ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επικαιροποίηση)
Ενδεικτικά: ό.π
- καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση)
Ενδεικτικά:
-Μπορούν να συμμετέχουν σε αγώνες αντιλογίας και αυθόρμητου λόγου που αφορούν «μεγάλα ερωτήματα», τα οποία τίθενται άμεσα ή έμμεσα από τα κείμενα, όπως π.χ. «Επάγγελμα που μου αρέσει ή επάγγελμα με προοπτικές;» «Κυνηγώ τα όνειρα μου στο εξωτερικό ή παραμένω στην πατρίδα μου;» (αγώνας αντιλογίας) / Αυθόρμητος λόγος με θέμα «Η μετανάστευση ο μόνος δρόμος» με αφορμή το άρθρο του Λ. Λαμπριανίδη «Όταν

16

<ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα • Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Σκοπός – Ύφος • Σημεία στίξης (λειτουργία) • Κριτική τοποθέτηση (Συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων) • Πολυτροπικότητα – λειτουργία (το πληροφοριακό/ συναισθηματικό φορτίο εικόνων, γραφημάτων κ.ά.) • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου • Συνοχή - συνεκτικότητα <p>ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γλώσσα Αφήγησης • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Προφορικού Λόγου • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας)	<p>-Προφορικός Λόγος:</p>	<p><i>ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του» (Έθνος, http://goo.gl/aPw9WX)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης ➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος <p><i>Ενδεικτικά:</i></p> <p><i>- Στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, μπορούν να προταθούν μικρές εργασίες τύπου project. Να αναζητήσουν έρευνες που έχουν γίνει σχετικά με την ανεργία στην Κύπρο και στην Ευρώπη. Προτείνεται να συγκεντρώσουν τις αντίστοιχες πληροφορίες και να παρουσιάσουν οργανωμένα προς συζήτηση στην ολομέλεια τα δεδομένα της έρευνάς τους.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ συνεργατικές και βιωματικές μορφές μάθησης: μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, ομαδοσυνεργατική μάθηση, πρακτική της «ενσυναίσθησης», τάξη-«εργαστήριο», εκπαιδευτική διαδικασία ως εμπειρία «έρευνας / γνώσης» διαρκώς ανατροφοδοτούμενη ➤ εφαρμογή αυθεντικής μάθησης και αξιολόγησης <p><i>Ενδεικτικά:</i></p> <p><i>-Διεξαγωγή έρευνας σχετικά με τις επαγγελματικές προτιμήσεις των μαθητών/-τριών και εξαγωγή συμπερασμάτων. Να παρουσιάσουν τα συμπεράσματά τους σε ένα πολυτροπικό κείμενο.</i></p>	
--	---------------------------	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα		<p><i>-Ετοιμασία βιογραφικών σημειωμάτων.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ανάπτυξη μεταγνωστικής ικανότητας/αυτόνομη μάθηση ➤ μετασχηματισμός γνώσεων και εφαρμογή δεξιοτήτων σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής ➤ αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης <p><i>Ενδεικτικά:</i> <i>Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης να συζητήσουν για το σύγχρονο επάγγελμα των influencers και τις ψευδαισθήσεις που δημιουργεί στους νέους.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή βιωματικής μάθησης: ανιχνεύει στα κείμενα τη βιωμένη εμπειρία άλλων εποχών και αναζητεί σημεία αναφορά για τη δική του/της μαθητή/-τριας ζωής <p><i>Ενδεικτικά:</i> <i>- Επιλογή προφορικών, γραπτών και ψηφιακών δραστηριοτήτων που επιτρέπουν τη βιωματική συνάντηση με το κείμενο.</i> <i>-Καταγραφή σε προσωπικό ημερολόγιο των εμπειριών, σκέψεων και συναισθημάτων των μαθητών/-τριών που έχουν βιώσει στο σπίτι τους το πρόβλημα της ανεργίας.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή της διακειμενικής προσέγγισης <p><i>Ενδεικτικά: ό.π.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης	
---	--	--	--

Ενδεικτικά:

-Στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, σε συνάρτηση με το μάθημα των Οικονομικών να συζητήσουν για τις ανάγκες της αγοράς, τις προοπτικές των επαγγελμάτων κ.ά.

-Στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, σε συνάρτηση με το μάθημα της Λογοτεχνίας να αναζητήσουν λογοτεχνικά κείμενα στα οποία παρουσιάζεται το πρόβλημα της ανεργίας (π.χ. Μπέρτολντ Μπρεχτ, «Αυτή η ανεργία»)

- Αξιοποίηση με υπευθυνότητα των ψηφιακών τεχνολογιών.

Ενδεικτικά:

-Επιλογή κατάλληλου εποπτικού υλικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο πρόκλησης ενδιαφέροντος, πηγή πληροφόρησης των μαθητών ή/και ως εργαλείο πραγματοποίησης εργασιών
Βλ.

<https://www.youtube.com/watch?v=6KplsPby3eo>

- Στο πλαίσιο των διακαλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μπορούν να προβούν σε νέες δημιουργίες, που συνδυάζουν άλλα είδη τέχνης με αφορμή το κείμενο που διάβασαν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ και την αξιοποίηση των υπάρχοντων ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων.
- Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε επαφή με τη διαδικασία της γραφής και γενικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας

		<p>➤ αρχή της «παιδαγωγικής διαφοροποίησης»: διδασκαλία προσανατολισμένη στο επίπεδο ετοιμότητας κάθε παιδιού για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θέματα για έκφραση-έκθεση (ΕΕ σσ. 95-103) • Ιωάννης ο Χρυσόστομος «Εργασία και αργία» (ΘΚ σσ.214-215) • Γρηγόριος Ναζιανζηνός «Η ανάγκη και το κριτήριο του επαγγελματικού προσανατολισμού» (ΘΚ σσ. 214 – 215) • Ε.Π. Παπανούτσος «Εργασία και επάγγελμα» (ΘΚ σσ. 216-219) • Βιογραφικά είδη, βιογραφικό σημείωμα (ΕΕ σσ. 69-84) • Αυτοβιογραφικό σημείωμα / curriculum vitae (ΕΕ σσ. 86-94)	
Α)Γραπτή και προφορική/συντρέχουσα αξιολόγηση			3
Β) (Αυτο /Ετερο) αξιολόγηση – Επανάληψη /Εμπέδωση, ενδεικτικά: i) Δομή/οργάνωση παραγράφου, ii) Επιχειρηματολογία (τρόποι και μέσα πειθούς) Καθορισμένα κριτήρια: Συνάφεια Κειμενικού Είδους, σκοπού, επικοινωνιακής περίστασης, επάρκεια περιεχομένου, οργάνωση/ δομή λόγου, γλωσσικές/γραμματικές/λεξιλογικές επιλογές, έκφραση, σύνταξη, στίξη, ορθογραφία, εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία			2
Σύνολο δ.π. Β' τετραμήνου			37